

Täysistunto

Tiistai 25.11.2025 klo 14.00—21.58

4. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 talousarvioesityksen (HE 99/2025 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 171/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.00 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhe-
mies! Kun vuodesta toiseen tarvomme kituliaan kasvun korpivaellusta ja velkaannumme
ulkomaille yli kymmenen miljardia vuodessa, on tilanne vakava. Emme ole kuitenkaan
akuutissa kriisissä, ja valituksen ja panikoinnin sijaan on vain jatkettava työtä, seuraavalla
hallituskaudella ja todennäköisesti sitäkin seuraavalla. Ennusteet julkisen talouden tilan-
teesta tai kasvusta ovat osoittautuneet kerta toisensa jälkeen liian optimistisiksi.

Hallitus jatkaa yhtäältä tiukkaa valtion käyttötalouden menoleikkauskuuria, mutta toi-
saalta samalla suhdannepoliittisista syistä teemme investointitalouden puolella merkittä-
viä panostuksia kasvuun, esimerkiksi käynnistämällä merkittäviä väylähankkeita.

Geopoliittisen tilanteen vuoksi joudumme myös tukemaan lisää Ukrainaa satsaamalla
sata miljoonaa PURL-aloitteeseen, jolla Ukraina saa lisää puolustustarvikkeita. Näitä
meistä riippumattomia menoeriä on tullut muillakin sektoreilla.

Hallitus täydentää talousarvioehdotustaan vuodelle 2026, esimerkiksi liikennehankkei-
den osalta. Tuloarvio laskee 189 miljoonaa, mistä suuri osa johtuu päästökauppatulojen
pientymisestä. Määrärahoja ehdotetaan lisättäväksi 455 miljoonaa euroa yhteensä noin
90,8 miljardiin euroon. Määrärahojen ja tuloarvioiden muutokset huomioiden ehdotus kas-
vattaa valtion nettolainanottoa 644 miljoonaa. Kokonaisuudessaan valtion budjettitalou-
den alijäämäksi vuonna 2026 arvioidaan noin 9,3 miljardia euroa. Alijäämää pienentää
kertaluonteisesti noin 2,3 miljardia Valtion asuntorahaston jäljellä olevan kassan tuloutta-
minen valtion budjettiin rahaston lakkautuksen yhteydessä. Tuloutus ei vähennä valtion ja
julkisen talouden velkaantumista. Ilman tätä tuloutusta budjettitalouden alijäämä olisi noin
11,6 miljardia euroa, mikä katetaan ottamalla lisää velkaa.

Arvoisa puhemies! Hallituksen investointiohjelman ohella teemme myös täysin uusia
panostuksia kasvuun ja infraan. Valtatie 9 saa vuosikymmeniä kaivatun rahoituksen vaa-
rallisen tieosuuden korjaamiseen ja tasakorotukseen. Ehdotamme 22 miljoonaa määrära-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

haa ja 109 miljoonaa valtuutta. Rahalla saadaan paljon aikaan Tampereen ja Oriveden välillä. Pirkanmaa on yksi Suomen kasvualueista, ja hallitus rakentaa turvallisia teitä.

Muista väylähankkeista haluan nostaa Liminka—Oulu-kaksoisraiteen: 199 miljoonaa valtuutta ja kymmenen miljoonaa määrärahaa. Myös esimerkiksi valtatie 4:n parantamiseen Vestonmäen kohdalla ehdotetaan myönnettävän 18 miljoonan valtuus ja kahden miljoonan määräraha. Lisäksi on paljon muita tiehankkeita. Henkilöjunaliikenteen käynnistämiseen Tornion ja Haaparannan välillä ehdotetaan 1,9 miljoonaa ja henkilöjunaliikenteeseen Helsingin ja Hangon välillä 0,8 miljoonaa.

Hallituksen määräämäänsä investointiohjelmaan ehdotetaan yhteensä noin 303 miljoonaa uusina valtuuksina ja määrärahoina. Tästä ensi vuodelle kohdentuvat uudet määrärahat ovat noin 98 miljoonaa. Investointiohjelman valtuudet ja määrärahat nousevat talousarvion täydennysesityksen myötä yhteensä 4,2 miljardiin euroon.

Arvoisa puhemies! Investointiohjelmaan on päätetty sisällyttää julkisen hallinnon tuottavuutta parantavia tekoäly- ja digitalisaatioinvestointeja. Yhteensä nämä hankkeet lisäävät määrärahatarvetta 150 miljoonalla, ja tämä katetaan valtion omaisuutta hyödyntämällä siten, etteivät ne lisää velanottoa. Toimet kohdentuvat tarkemmin seuraavasti:

Korkeakoulujen aloituspaikkoja lisätään kertaluonteisesti vuonna 2026. Aloituspaikkoihin ja näihin liittyviin opintotukimenoihin ehdotetaan 11 miljoonaa ensi vuonna ja noin 44 miljoonaa vuosina 26—28. Uudet aloituspaikat kohdennetaan talouskasvua tukeviin tutkimuksiin, kuten ydin- ja energiatekniikan aloille.

Toiselta asteelta valmistuneille ja ilman korkeakoulupaikkaa jääneille toteutetaan maksuton 30 opintopisteen opintoseteli avoimeen yliopistoon tai avoimeen ammattikorkeakouluun. Tähän ehdotetaan ensi vuonna 18,6 miljoonaa ja yhteensä noin 56 miljoonaa vuosina 26—28.

Hallitus haluaa kehittää omalääkärimallia koko maassa. Omalääkäri-, omatiimi- ja ammatinharjoittajamallien kehittämishankkeisiin ehdotetaan 40 miljoonaa. Vähintään puolet kyseisestä määrärahasta käytettäisiin uusiin ammatinharjoittajamalliin perustuviin kehittämishankkeisiin. Mallin edistyminen tarkoittaa parhaimmillaan parempaa hoitoa, paremmalla tuottavuudella ja vähemmällä rahalla. Kaikki voittavat.

Tekoälyinvestointeihin ehdotetaan kymmenen miljoonan lisäystä valtiovarainministeriön toimintatapojen ja digitalisaation kehittämismenoihin.

Hallitus ehdottaa myös Suomen Teollisuussijoituksen pääomittamista 50 miljoonalla.

Sitrassa tehdään myös päätöksiä kasvuyritysten rahoittamisesta siten, että valtiokonsernin kokonaispanostukset nousevat 300 miljoonaan euroon kasvuyritysrahoituksen osalta. Tämä on valtavan hieno uutinen yrittämisen ja kasvun kannalta.

Arvoisa puhemies! Joitakin yksittäisiä poimintoja vielä loppuun:

Valtioneuvoston viestinnän tehtävät ehdotetaan koottavaksi ministeriöistä valtioneuvoston kansliaan heinäkuusta alkaen. Ministeriöiden toimintamenoista ehdotetaan siirrettävän valtioneuvoston kanslian toimintamenoihin yhteensä 5,3 miljoonaa, mikä vastaa puolta siirron kohteena olevasta vuotuisesta määrärahasta. Haemme uudistuksella tuottavuuskasvua ja synergiaa.

Geologian tutkimuskeskukselle ehdotetaan 37 miljoonaa valtuutta Mintecin koetehdas-kokonaisuuden tutkimusinfrastruktuuriin toteutukseen. Outokummun kaupungille siis erinomaisia uutisia. Rikastustekniikan kehitystyö luo meille kilpailuetua, koska kaivosteollisuus on strateginen voimavara Suomelle voimistuvassa geotaloudellisessa kilpailussa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle ehdotetaan 0,8 miljoonaa sotilaallisia valmiuksia palvelemaan koulutukseen määrärahasiirtona puolustusmateriaalihankinnoista.

Lupa- ja valvontavirastolle ehdotetaan 3,9 miljoonaa puhtaan siirtymän investointihankkeiden lupakäsittelyn kansalliseen etusijamenettelyyn sekä eräiden EU:n strategisten hankkeiden lupakäsittelyn etusijamenettelyyn ja yhteispisteviranomaisena toimimiseen.

Arvoisa puhemies! Vielä lopuksi: uuden jäänmurtajan hankintaan ehdotetaan 10,6 miljoonan määrärahaa, sillä valtuus sen hankkimiseksi sisältyy vuoden 2025 kolmanteen lisätalousarvioon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustajat voivat niin halutessaan pyytää vastauspuheenvuoroa painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.09 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä täydentävässä talousarviossa on toki paljon hyvää ja tarpeellisia elementtejä mukana, eikä vähiten Pirkanmaan kannalta tämä vt 9 — siitä lämmin kiitos kyllä ministerille ja hallitukselle.

Mutta noin yleisesti, puhemies, tässä on varsin huolestuttavaa se, että kaiken kaikkiaan nämä luvut tässä täydentävässä talousarviossa menevät entistä huonompaan suuntaan. Tässä nyt esitetään lainanottotarpeeksi lisää vielä yli 640 miljoonaa, ja sitä summaa ei voi kyllä vähätellä. Se on todella iso summa, puhemies.

Olen miettinyt, että tällä hallituksen politiikalla, tällä talouspolitiikalla, Suomea vietään kyllä nyt vararikkoon: velka kasvaa, työttömyys kasvaa, konkurssit kasvavat, köyhyys kasvaa. Tämä saksipolitiikka, kuten sanottu, ei ole tuonut kasvua eikä työpaikkoja, vaan päinvastoin olemme menneet erittäin huolestuttavaan suuntaan.

Puhemies! Haluan kysyä, ministeri, teiltä, kun olemme tässä tilanteessa, että tarkkailuluokkakin uhkaa, että onko meillä mahdollista vielä kerran pohtia tätä ensi vuodelle tarkoitettua [Puhemies koputtaa] yhteisöveron kevennyspääöstä. Onko se todella tarpeen, [Puhemies koputtaa] ja voisiko vielä perua sen, että se on tulossa ensi vuonna päätettäväksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

14.10 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan aloittaa kiitoksilla. Tuo 40 miljoonan euron määräraha omalääkärimallin kehittämiseen on erittäin tervetullut — keskustakin on pari vuotta siitä puhunut. Sillä ei ihan vielä saada kaikille suomalaisille omalääkäreitä, mutta se on erittäin hyvä alku, ja sillä on pitkällä aikavälillä kustannuksia alentava vaikutus, kun me saadaan perustasolla parannettua palveluita.

Mutta kun ajatellaan Suomen talouden tilannetta ja tätä täydentävää esitystä, niin onhan se huolestuttavaa, että meidän velkaantuminen jälleen kasvaa, 644 miljoonaa. Meillä on kaikilla tiedossa, että saattaaapi käydä niin, että tänään tulee päätöksiä siitä, että Suomi on joutumassa, jos kansankielellä sanon, EU:n holhoukseen talouden suhteen. Voi sanoa, että Suomen tämän hetken resepti talouden kuntoon laittamiseksi ei toimi — ei toimi, ja sen takia kysyn, että vaikka kaikki nuo isot väylähankkeet ovat hirveän mukavan kuuloisia, niin olisiko niitä syytä katsoa vähän kriittisemmin tässä velkaantumistilanteessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

14.11 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että hallitus tuli järkiinsä eikä aloittanut elokuva-alan alasajoa. Se, että tämä leikkaus siirretään koulutusleikkauksiin eikä esimerkiksi ympäristölle haitallisiin tukiin, on kuitenkin äärimmäisen lyhytnäköistä. Tätä opintoseteliä vaille jatko-opintopaikkaa jääneille nuorille itse ehdotin viime kaudella koronatoimena, ja luonnollisesti iloitsen, että se nyt etenee.

Päivän iso kysymys koskee kuitenkin tätä hallituksen talouspolitiikan isoa kuvaa. Täydentävän esityksen myötä velkaantuminen lisääntyy entisestään, ja hallitus todella näyttää siis epäonnistuvan kaikissa keskeisissä taloustavoitteissaan. Me olemme varoittaneet lukuisia kertoja tämän vaalikauden aikana, että tämä hallituksen lyhytnäköinen leikkauspolitiikka on omiaan syventämään tätä Suomen talouden ahdinkoa, ja näyttää siltä, että näin todella tapahtuu.

Lääke ei saisi, ministeri Purra, olla pahempi kuin tauti. Vaihtoehtoja tälle politiikalle on, me olemme niitä esittäneet. Viime viikolla julkaistiin vihreiden vaihtoehtobudjetti, josta löytäisitte lukemattomia eri keinoja, joilla näitä teidän tekemiänne päätöksiä [Puhemies koputtaa] voitaisiin reivata parempaan suuntaan. Oletteko valmis harkitsemaan näitä vaihtoehtoja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

14.12 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Velkaantuminen lisääntyy tällä esityksellä jälleen, nyt 644 miljoonaa euroa, ja tämä on jälleen uusi osoitus hallituksen talouspolitiikan epäonnistumisesta. Velkaantuminen sen kuin kasvaa, vaikka aivan muuta tuli luvattua.

Haluan kuitenkin kiittää hallitusta joistain panosten kohdentamisista. Kiitän rahoituksesta Oulu—Liminka-kaksoisraiteelle sekä henkilöjunaliikenteelle Ruotsiin. Nämä ovat kauan odotettuja päätöksiä Oulun seudulla ja laajemminkin Pohjois-Suomessa.

Lisäksi panos omalääkärimallin kehittämiseen on tervetullut. Kuitenkin on muistettava, että aiemmin hallitus leikkasi yli sata miljoonaa euroa terveyskeskusten hoitoon pääsemisestä, joten tämä on väliaikainen ja liian pieni laastari perusterveydenhuollon hoitopäätöksen ongelmiin.

Uudet koulutusleikkaukset puolestaan ovat sellainen asia, mistä hallitusta ei voi kiittää, sillä koulutuksessa, tutkimuksessa, siellä on Suomen tulevaisuus ja kasvupotentiaali.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eskelinen, olkaa hyvä.

14.14 Seppo Eskelinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aamupäivällä valtiovarainvaliokunta kuuli Suomen Pankkia ja talouspolitiikan arviointineuvostoa ja Valtion tarkastusvirastoa, ja kyllähän se viesti oli aika samansuuntainen ja synkkä. Kaikki hallituksen talouspoliittiset tavoitteet karkaavat edelleen eteenpäin. Todennäköisesti myös suhdanteen aallonpohja siirtyy.

Hallituksen alijäämätavoite vuonna 27 yhteen prosenttiin on hyvin etäällä — ennuste 3,5 prosenttia, ja nyt taidetaan olla yli neljässä prosentissa — saati sitten työllisyystavoite satatuhatta uutta työpaikkaa, kun taitaa olla miinus 150 000 tällä hetkellä, ja sen fiskaalinen vaikutus on kumminkin yli kaksi miljardia.

Kun näitä madonlukuja kuuli, niin yritin etsiä tuosta täydentävästä niitä kasvutoimia. No, jotain sieltä löytyi liikenteen puolelta ja tki-rahoituksen lisäämistä RRF:n kautta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

Liikennehankkeissa ei kyllä edelleenkään se tikka Itä-Suomeen osu. Karjalan rata on liikenne- ja välityskykykriisissä. [Puhemies koputtaa] Vaikka miten huudetaan, niin ei minäkään näköistä näkymää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.15 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Hyrkkö, viime viikolla julkaistiin myös VTV:n arvio teidän ja Marinin hallituksen viime kauden rahankäytöstä. Se oli pysäyttävä. Rahaa oli, nyt on perintönä velkaa ja velan korkoja. Miten te, valtiovarainministeri Purra, arvioitte tätä VTV:n asiantuntija-arviota ja viime hallituskauden perintöä?

Suunnanmuutos on haastava. Yritysbarometrit ja kuluttajien barometrit näyttävät nyt jo vähän myönteistä, ja samaan aikaan, kun nämä ovat pehmeitä mittareita, myös kova mittari, bkt syksyiltä, oli hyvää enteilevä. Kysyisin teiltä, valtiovarainministeri Purra: millä tavalla te näette, onko tämä ihan niin synkkää kuin tuolta salin vasemmalta näyttää, ja ratkaako tämä yhteisellä synkistelyllä, vai voisiko avain löytyä siitä, että me yhdessä lähдемme kääntämään [Puhemies koputtaa] ja näemme tässä ennemminkin toivoa kuin tuon vihervasemmiston synkkyyttä? [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.16 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin taloustilanne on kammottavan huono, mutta kannattaa katsoa vähän syvemmälle, miksi tähän on jouduttu. Tämän meidän älyttömän politiikan takia, jolla puuta poltetaan ja metsäteollisuutta ajetaan tässä maassa alas. Tiedättekö, rakkaat ystävät, mitä se tarkoittaa tässä maassa? Ihmettelen, kun ainakin demarit ovat olleet tästä hiljaa. Jos satuitte katsomaan vaikka Björn Wahlroosin haastattelun lauantaina Ykkösaamussa, niin olihan se tekstiä, ja joka sana totta. Suosittelen kaikille vihervasemmistolaisille istumaan sohvaluoliin omassa kodissaan ja katsomaan sen vaikka kymmenen kertaa uudestaan. [Naurua oikealta] Professori Wahlroosin viesti oli sataprosenttisen oikea. Ja nyt jos vielä taivastellaan tätä ilmasto-politiikkaa, niin näiden Luken väärien lukujen perusteella juoksemme koko ajan siihen rotkoon, minne ollaan nyt menossa. Minkä takia näitä ilmastolukuja ei kukaan oikaise eikä kukaan valtakunnan media halua niistä edes puhua? Se maksaa meille 5—10 miljardia joka vuosi, ja vauhti ei kun kiihtyy. Kohta olemme siinä tilanteessa, että kun Euroopan unioni keksii vielä jotakin muuta hullua, niin senkin me hyväksymme. Ja mitä sitten tehdään? Sitä voidaan pudottaa rukkaset ja porukalla ruveta ihmettelemään, kuka meille maksaisi työttömyyskorvauksia. Kannattaako tätä aikaa [Puhemies koputtaa] odottaa? Hieman epäilen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

14.17 Jari Koskela ps (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Täydentävissä talousarvioesityksessä jatketaan sitä työtä, jolla hallitus korjaa soteuudistuksen mittavia ongelmia. Tällä hetkellä liian moni suomalainen jonottaa viikkoja tai jopa kuukausia saadakseen lääkäriajan. Vastuu hajoo, potilasta pompotellaan, ja lopputuloksena ongelmat pahenevat ja kallistuvat. Omalääkärimallissa jokaisella on oma nimetty lääkäri ja tiimi,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

joka tuntee potilaan ja hänen taustansa. Se tarkoittaa jatkuvuutta, ennakointia ja inhimillisempää hoitoa. Kun sama lääkäri seuraa esimerkiksi monisairasta ikäihmistä tai nuorta mielenterveyspotilasta, hoito on laadukkaampaa ja kustannukset laskevat.

Perussuomalaiset haluavat ohjata rahaa pois sotehallinnosta ja konsulteilta ihmisten arjen terveystalouteen. Omalääkärimalli on konkreettinen tapa palauttaa järki ja vastuu suomalaisen terveydenhuollon ytimeen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

14.18 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Miten siinä nyt taas kävi näin? Kun hallitus on jo leikannut satoja ja taas satoja miljoonia euroja ammatillisesta koulutuksesta, aikuiskoulutuksesta, kunnilta, joitten rahoista iso osa menee juurikin koulutuksen järjestämiseen, yliopistoilta, ammattikorkeakouluilta, vapaasta sivistystyöstä ja opiskelijoiden toimeentulotuesta, niin kun piti hakea niitä korvaavia säästöjä elokuva-alan leikkausten tilalle, keksittiin taas koulutuksesta leikkaaminen. Hyvä, että ne kotimaisista elokuva-alaa näivettävät kohtuuttomat leikkaukset saatiin peruttua. Huonoa, että taas lähdettiin raapimaan sieltä koulutuksen laarin pohjilta rahaa.

On myös hyvä, että hallituksella on tässä esityksessä kertaluontoisia satsauksia koulutukseen, mutta kun tehdään pysyväisluontoisia leikkauksia koulutuksen rahoitukseen ja niitä paikkaillaan kertaluontoisilla satsauksilla, niin lyhyellä matematiikallakin aika nopeasti voi päätellä, mitä siitä koulutukselle seuraa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Andersson, varsågod.

14.19 Otto Andersson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Yksi täydentävän esityksen tärkeimpiä panostuksia on omalääkärimallin valtakunnallinen edistäminen, ja hallitus panostaa tähän 40 miljoonan euron verran. Kiitos siitä. Tämä on tärkeä askel hoidon jatkuvuuden parantamiseksi. Tuttu lääkäri tuo turvaa, ja on selvää, että myös hoidon ja hoivan laatu paranee, kun asiakassuhde on pitkä. Nyt on varmistettava, että hyvinvointialueet saavat tarvitsemansa tuen parhaiden käytäntöjen rakentamiseen ja mallin käyttöönottoon.

Egenläkarmodellen är en av de mest viktiga reformerna för att stärka kontinuiteten i vården, vilket är något som verkligen behövs i hela Finland. Det är klart att en bekant läkare hämtar med sig trygghet för patienten, och nu är det viktigt att modellen tas i bruk i hela landet, inte bara i några regioner eller med olika premisser.

Voisitteko, ministeri, kertoa, vaikka se ei teidän vastualueellanne ole, miten tätä tärkeää asiaa nyt sitten viedään eteenpäin valtakunnallisesti? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

14.21 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkaa tuntua hie-man hupaisalta tämä retoriikka, mitä salin oikealta laidalta kuuluu tästä synkistelystä, että vasemmisto harjoittaisi synkistelyä. Synkistely on helppoa, kun siihen riittää se, että avaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

teidän budjettikirjan ja lukee sitä ääneen. Elikkä tässä on kyse siitä tavasta, millä te käytätte tai ette käytä rahaa.

Nyt yksi kysymys, mikä tästä lisätalousarviosta nousee itselleni hyvin keskeisenä, on se, että nämä elokuva-alan leikkaukset, jotka olikin syytä perua, on nyt kompensoitu koulutusleikkauksilla. Elikkä te käytännössä laitatte siinä ajassa, jossa te annatte kaikkein hyväosaisimmille veronkevennyksiä, koulutuksen ja kulttuurin vastakkain. Tämä on täysin järjetöntä, koska käsitykseni on, että myös hallituspuolueissa on halua nostaa korkeakoulutusaste 50 prosenttiin väestöstä. Näillä keinoilla se ei tule toteutumaan. Ja täytyy sanoa, valtiovarainministeri Purra, että kun te äsken täällä puhuitte kituliaan kasvun korpivaelluksesta, te varmasti tiedätte, että koulutusleikkaukset eivät auta tätä korpivaellusta taittamaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

14.22 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus on joutunut tekemään menosopeutuksia sellaisessa mittaluokassa, mitä yksikään hallitus ei ole kyennyt tekemään Lipposen hallituksen jälkeen. No, nyt kun kuunnellaan oppositiota, niin synkistellään, että tästä ei tule mitään ja kaikki mittarit näyttävät sitä, että me ollaan täysin epäonnistuttu, mutta en ole kuullut myöskään lääkkeitä siihen, millä tavalla me saisimme talouskasvua aikaiseksi. [Välihuutoja] Kaikki tiedämme, että se talouskasvu lähtee siitä, kun yrittäjät haluavat investoida ja kun työmarkkinat toimivat. Suurin osa näistä hallituksen tehdyistä päätöksistä toteutuu nyt ensi vuoden aikana, kun tulee yhteisöveron alennus ja ansiotuloverokin kevenee, ja tämän kautta toivon mukaan ja on orastavia merkkejä siitä, että talouskasvu on tulossa. Se on kestänyt pitempään, ja jokainen edustaja tässä talossa tietää, minkä takia talouskasvu ei ole lähtenyt liikkeelle vielä tässä vaiheessa. Se johtuu meidän maantieteellisestä sijainnista, ja me tiedetään, mitä tapahtuu itärajan takana, [Puhemies koputtaa] ja sekin vaikuttaa tähän Suomen tilanteeseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

14.23 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Spolander valtiovarainministeriöstä ihmetteli, että mikä jarru meillä on tässä olemassa, kun ei talous lähde liikkeelle. Se oli hyvä kysymys, kun katsoo sitten näitä lukuja, joissa talous mataa nollan pinnassa, työttömyys kasvaa ja velkaantuminen kasvaa. Kun kuluttajien luottamusta ei ole, niin sieltä varmasti niitä syitäkin sitten löytyy. Tämä kuluttajien luottamus minua huolettaa erityisen paljon, että sitä ei saada aikaiseksi.

Tässä esityksessä on myös hyvää, josta kiitän. Valtatie 9:n Tampere—Orivesi-välille tehdyt investointipäätökset ovat vuosikymmenien odotuksen jälkeen hyvä asia, ja sitten tietenkin nämä ratahankkeet Tampere—Jyväskylä- ja Helsinki—Tampere-välille ovat positiivisia asioita. Kyllähän tässä yhteydessä, kun työttömyystilanne on tällainen ja rakentaminen mataa, investointeja pitää myös tehdä tämän tyyppisiin asioihin. Sitten kysyisin: kun tämä rahoitetaan omaisuutta myymällä, niin onko tätä ajoitusta ja vaikuttavuutta mietitty, missä kohtaa niitä myydään? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkomaa, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

14.24 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Taloustilanne on haastava, mutta työtä on jatkettava. Olemassa, näkyvillä on viriävää kasvua. Sitä on kaikin tavoin vauhditettava, ja tässä täydentävässä budjettiesityksessä on mainioita kasvun vauhdittajia. Nostan erityisesti tämän vahvan perustuksen perusterveydenhuoltoon: 40 miljoonaa euroa, jolla halutaan varmistaa se, että jokaisella hyvinvointialueella tehdään työtä sen eteen, että ihmiset pääsevät jonosta hoitoon, että käyttöön otetaan omalääkäri-, omahoitaja- ja omatiimimalli ja myöskin pilotoidaan ammatinharjoittajamallia. Ammatinharjoittajat ovat muualla Pohjoismaissa ihan arkikäytäntöä julkisessa terveydenhuollossa. Tätä ammattilaiset ovat odottaneet, ihmiset ovat odottaneet, että perusterveydenhuoltoa vihdoin laitetaan kuntoon. Kun tuossa ministeri Juuso oli tavannut eri hyvinvointialueiden edustajia, niin näyttää siltä, että tämä malli on lähtenyt todella hyvin liikkeelle ja tämä rahoitus tulee juuri oikeaan aikaan.

Arvoisa puhemies! Tämä on tärkeää myöskin sen takia, koska tekevät Suomen kasvun. Sen tekevät suomalaiset ihmiset, ja tällä rahalla me myöskin panostamme siihen, että meillä on työkykyisiä ja toimintakykyisiä, terveitä ihmisiä, [Puhemies koputtaa] jotka todellakin voivat luottaa siihen, että jatkossa sinne hoitoon pääsee paremmin. Vahva tuki tälle panostukselle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

14.26 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministerin mainitsemia merkittäviä liikennehankkeita ovat tosiaan: Liminka—Oulu, valtatie 4, Kupittaa, joka on siis Turun kaupunginosa, Hämeenlinnan väylä, Tuusulan väylä, kantatie 51 Länsi-Uudellamaalla, valtatie ysi Tampere—Orivesi. Itäisessä Suomessa ei tullut nolla vaan tuli miinus 60, kun jo menossa ollut Pieksämäki—Jyväskylä-rataväli keskeytettiin.

Arvoisa puhemies! Nettovelanotto kasvaa 644 miljoonaa. Itäisen Suomen ohjelmaan ehdotetaan Etelä-Karjalaan, Kymenlaaksoon 700 000 euroa. Kiitos siitä, että me emme ole nyt sitä velkaa aiheuttamassa tällä 0,1 prosentin osuudella. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

14.26 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On mielenkiintoista seurata tätä keskustelua, kun edellä keskustan edustaja Lohi sanoi täällä, että pitäisi miettiä, jätettäisiinkö näistä väylähankkeista jotain tekemättä, ja toisaalta toiset keskustan edustajat antavat ymmärtää, että ei ole tullut tarpeeksi hankkeita.

No, pääasia, että tässä täydentävässä on nyt mukana valtatie 9, jota on kauan odotettu, ja suuri kiitos siitä hallitukselle. [Tuomas Kettusen välihuuto] Sieltä löytyy myös omalääkärimalli, josta on paljon puhuttu tässä maassa, ja tämä hallitus toteuttaa sen vihdosta viimein. Eli jos soteuudistuksen tarkoituksena oli nimenomaan parantaa perusterveydenhuollon palveluita, niin jokainen voi kysyä itseltään, onko näin käynyt. Nyt omalääkärimallilla mahdollistetaan, että saadaan tosiasiaa käyntiin siellä perusterveydenhuollossa se potilaiden hoitaminen, ja se on erittäin hieno asia hallitukselta. [Hanna Sarkkisen välihuuto] Nämä muutkin väylähankkeet, mitkä löytyvät tästä budjetista, ovat tietenkin todella tärkeitä. Oulu—Liminka- ja Tornio—Haaparanta-välit ovat erinomaisia uudistuksia — siitä kiitos hallitukselle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

Rohkenen kuitenkin epäillä, että jos tämän hallituksen politiikalla ei saada tänään vielä velkaantumista taittumaan, niin tuskinpa sitä saadaan opposition veronkorotusohjelmillaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen. Mikkonen taitaakin olla poissa. [Markus Lohi: Vastauspuheenvuoro, nimi mainittu!] — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

14.28 **Saara Hyrkkö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä muun muassa edustaja Östman pohdiskeli sitä, mistä niitä lääkkeitä siihen talouden kasvuun löytyisi, ja voin sen verran paljastaa, että talous ei kyllä kasva ainakaan koulutuksesta leikkaamalla, ja se ei kasva lapsiperheköyhyyttä lisäämällä. Sen sijaan talous voi lähteä piristymään, jos ihmisten luottamus tulevaan vahvistuu ja jos osaamiseen panostetaan niin, että me pitkäjänteisesti vahvistamme niitä edellytyksiä löytää täällä uusia innovaatioita ja työtä. Silläkin on väliä, uskalletaanko Suomeen investoida, löytyykö täältä osaamista ja osaajia, poukkoileeko politiikka. Siinä mielessä silmiinpistävää niin tässä talousarvioesityksessä kuin täydentävässäkin on se, mitä sieltä puuttuu.

Ilmasto- ja luontokriisien edessä hallitus edelleen työntää päätään pensaaseen. Tämä on tietysti meidän ympäristömme näkökulmasta ja turvallisuutemme näkökulmasta erittäin huolestuttavaa, mutta on se huolestuttavaa myös talouden näkökulmasta, koska ne kustannusriskit kasvavat kyllä päivä päivältä, kun emme hoida näitä kriisejä, jotka vääjäämättä etenevät, ja se vaikuttaa myös siihen, miten esimerkiksi vihreän siirtymän investointeja [Puhemies koputtaa] harkitsevat tahot näkevät Suomen investointiympäristönä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Wickström, varsågod.

14.29 **Henrik Wickström r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Tässä on jo monta kertaa nostettu esiin tämä omalääkärimallin kehittäminen. Haluan itsekin puhua siitä, koska tämä on todella kauan kaivattu ja toivottu panostus, jonka hallitus tekee.

Tässä jo alkuvuodesta lähtien monessa puheenvuorossa, myöskin tässä salissa, on puhuttu siitä, että voi, kunpa panostettaisiin omalääkärimallin kehittämiseen. Nyt se myöskin tehdään. Se, mihin olen todella tyytyväinen myöskin, on se, että tässä on haluttu lähteä aika laajaa kokeilua edistämään, mahdollistetaan omatiimimalli ja mahdollistetaan myöskin yrittäjäpohjainen ammatinharjoittajamalli. Tästä mallista voi ennen kaikkea löytyä myöskin ratkaisu sille, millä me voidaan huolehtia siitä, että meillä löytyy myöskin lääkäreitä harvaan asutuilla alueilla, koska meillä on tällä hetkellä todella isot haasteet siinä, että lääkäreitä ei saada rekrytoitua myöskään harvaan asutuille alueille, joten siitä tosi iso kiitos.

Lopuksi haluan myöskin nostaa esiin, kun tässä puhuttiin juuri ilmastoasioista, että kyllä sieltä löytyy myöskin pari hyvää ympäristötekoa, esimerkiksi Helsinki—Hanko-lähijunaliikenteen käynnistäminen. Se mahdollistaa ja vahvistaa myöskin Uudenmaan liikennepalveluita ja edistää myöskin joukkoliikenteen käyttöä täällä Uudellamaalla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

14.30 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on tiputtanut pallon täysin, se ei usko enää itse omiin tavoitteisiinsa. Mikä on hallituksen visio Suomelle? Ei ainakaan osaamisen ja sitä kautta investointien lisääminen. [Miko Bergbomin välihuuto]

Elokuva-alan leikkaukset perutaan, mikä oli hyvä, mutta te siirrättekkin leikkaukset korkeakouluihin ja koko koulutusketjuun. Te leikkaatte yliopistoilta ja ammattikorkeakouluilta sekä perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteisistä menoista jo aiempien koulutusleikkauksien päälle. Koulutuksen erityissuojelu on murentunut kerta toisensa jälkeen. Suomi laahaa jo neljänneksen muuta Pohjolaa perässä korkeakoulujen rahoituksessa, ja jopa IMF kehottaa ryhtiiliikkeeseen koulutuksessa. Näillä päätöksillä hallitus leikkaa omat koulutustavoitteensa kuoliaaksi ja vaarantaa kaikki mahdollisuudet nousta talouden taantumasta. Olisi aiheellista katsoa työttömyyslukuja ja miettiä näitä koulutusleikkauksia uudelleen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.31 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä todella kysyttiin, millä saisi sitä talouskasvua. No, me sosiaalidemokraatit olemme esittäneet yrittäjyyden tukemista esimerkiksi niin, että yrittäjyyden arvonlisäverovelvollisuuden alarajaa nostettaisiin, ja tukisimme naisvaltaisia yrityksiä esimerkiksi parantamalla kotitalousvähennystä. Olemme esittäneet, että tätä investointikannustinta suunnattaisiin myös keskisuurille yrityksille, ei vain kaikkein suurimmille. Olemme myös esittäneet kasvuyrittäjyydelle tukitoimia. Sanon nämä siksi, puhemies, että, valtiovarainministeri, tämä yhteisöveron kevennys, mistä pitäisi ensi vuonna tehdä päätöksiä, kerittäisiin vielä perumaan ja siirtämään näitä isoja rahoja, mitä sinne on nyt menossa, näihin edellä mainittuihin toimiin, joilla saisimme uutta yrittäjyyttä, pientä yrittäjyyttä, tuettua. Nimittäin todella moni asiantuntija on sanonut, että tämä yhteisöveron iso kevennys — sehän maksaa yli 800 miljoonaa — on varsin tehoton eikä sen kautta synny välttämättä niitä uusia työpaikkoja. Siksi toivon, ministeri, että ottaisitte koppia näistä SDP:n esityksistä yrittäjyyden tukemiseksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

14.32 **Ville Valkonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Talous on koko yhteiskunnan edellytys, ja Suomen tilanne on kyllä todella vakava. Tänään arviolta puoli neljän aikaan kuulemme komission tämän hetken tuomion, mutta ilman mitään EU:nkaan arviota meidän kaikkien tulisi herätä siihen, kuinka suurien haasteiden edessä ollaan.

No, on äärettömän hienoa, että nyt meillä on yhteinen näkemys siitä, että tämä velkaantumiskehitys taitetaan seuraavan noin kymmenen vuoden aikana, mutta tämä työ olisi tietenkin pitänyt aloittaa jo vuosikausia sitten. Tämä hallitus on tehnyt Suomen talouden eteen enemmän kuin mikään sitten 90-luvun. Ja erityinen kiitos kuuluu, valtiovarainministeri Purra, teille. Te olette vetänyt valtavaa kivirekeä perässänne, mutta se on ollut aivan välttämätöntä isänmaan pelastamiseksi. Kehotan meitä kaikkia miettimään — ja ehkä mielellään kuulisi myös ministerin näkemyksiä siitä — mitä ne seuraavat askeleet ovat. Tämä hallitus ei enää hirvittävästi ehdi tekemään mutta ehtii valmistelemaan tiettyjä isoja reformeja. Varmasti tarvitaan aika paljon sisua ja luovuuttakin, jotta tästä urakasta selvitään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

14.34 **Eeva Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen tilanne on tosiaan vaikea, ja kuten olemme kuulleet, tänään olemme valitettavasti saaneet lisää synkkiä uutisia. Työttömyystilanne on historiallisen korkealla, ja todellakin tänään saatamme kuulla vakavia uutisia myös EU:n suunnasta. Nyt pitäisikin olla niin sanotusti yhdestoista hetki ymmärtää, että tämä resepti, jolla politiikkaa Suomessa nyt tehdään, ei toimi. Se ei saa luotamusta palautettua, sillä täällä on kuultu hyviä puheenvuoroja tänäänkin siihen liittyen, että suunnanmuutos edellyttää, että tavalliset suomalaiset ihmiset ja yrittäjät ja yritykset luottavat huomiseen ja toimivat sen mukaisesti.

Tätä vasten sopiikin ihmetellä sitä, että vaikka hallitus käyttää merkittävän määrän yhteisiä verovaroja veronkevennyksiin, niin ne on kohdistettu tavalla, joka ei juuri näy tavallisen keskituloinen suomalaisen lompakossa. Kannattaisiko tätä vielä harkita uudelleen niin, että tavallinen keskituloinen suomalainen hyötyisi enemmän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

14.35 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä täydentävässä talousarvioesityksessä kohdennetaan resursseja tie- ja väylähankkeisiin. Ne ovat perussuomalaisille erittäin tärkeitä.

Arvoisa puhemies! Toimin jo 90-luvulla hoitotyössä muun muassa tuossa Laakson sairaalassa, ja silloin meillä oli omalääkärit ja meillä oli omahoitajat, ja se oli malli, joka oli äärettömän hyvä. Nyt tämä 40 miljoonan euron kohdennus omalääkärimalliin on paluuta juuri niiden perusasioiden pariin, joita me Suomessa kaipaamme. Edellinen hallitus epäonnistui soteuudistuksessa: lääkärit katosivat, ja ihmiset eivät päässeetkään hoitoon. On siis tärkeää, että omalääkärimallia kehitetään.

Toimin itse Länsi-Uudenmaan aluevaltuustossa, ja meillä on juurikin tämä ammatinharjoittajamalli käytössä. Se aloitti vuonna 24, ja siitä on erittäin hyviä kokemuksia. Olemme tyytyväisiä, ja teemme edelleen kaikkemme, että ihmiset pääsevät hoitoon. Lääkärille pääsy on tärkeää, ja tämä omalääkärimalli edistää suomalaisten yhdenvertaista lääkärille pääsyä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri, olkaa hyvä.

14.36 **Miapetra Kumpula-Natri sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suuressa kuvassa politiikka on arvovalintoja siinä, minne rahat laitetaan, ja kriittisessä taloustilanteessa se vielä entisestään korostuu. Edustaja Viitanen toi moneen kertaan esille, että onko aivan pakko käyttää yhteisöveroon lähes miljardi, noin 800 miljoonaa euroa, kun taloustieteilijät eivät — eivätkä kaikki yrityksetkään — näe sillä olevan kasvun kannalta merkitystä. Kasvua me, koko sali, toivomme ja haemme, ja on ikävää, että olemme aallonpohjalla vieläkin pidempään kuin välillä toivotaan.

Yksittäisenä kysymyksenä kiinnostaa kyllä myös se, mitä tapahtui Yrityksen digitalous-hankkeelle. Viime vuonna se puuttui jossain vaiheessa esityksistä, mutta se saatiin jatkoon, koska tällaisia keinoja me tarvitsemme, niin että yritysten byrokratia vähenee myös digitalisaation tullessa esiin ja mahdollistaen paremman toiminnan viranomaisten kanssa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

Ja haluan erikseen kiittää siitä, että edes väliaikaisena toimenä saadaan lisäpaikkoja nuorille, joilla työttömyys on korkealla. Mutta pitäisi myös rakenteellisesti turvata koulutuksella suomalaisten tulevaisuus ja näitten nuorten tulevaisuusko.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vuornos, olkaa hyvä.

14.37 **Henrik Vuornos kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkuun on hyvä todeta näistä korkeakoulujen säästöistä, että 2,9 miljoonaa euroa säästetään korkeakouluista [Keskeltä: Lisää! — Pia Lohikoski: Jo aiempien päälle!] tämän elokuva-alan leikkauksen paikkaamiseksi, mutta samaan aikaan hallitus panostaa siis sata miljoonaa euroa korkeakouluille seuraavien vuosien aikana. [Pia Lohikoski: Eri asia!] Rahat menevät korkeakoulujen aloituspaikkoihin ja maksuttomaan opintoseteliin, jolla ne nuoret, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa, voivat opiskella avoimessa korkeakoulussa, yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa, maksutta. Nämä ovat erittäin tärkeitä keinoja siinä, että me saadaan meidän koulutusastetta nostettua ja siten merkittäviä panostuksia myös yliopistoille ja ammattikorkeakouluille.

Mitä tulee sitten julkisen talouden tilaan, niin varmasti koko salissa jaetaan se huoli siitä, että eihän tämä hyvältä näytä, ja meidän on yhdessä syytä varautua siihen, että tarvitaan lisätoimia. Ehkä olisin ministeri Purralta kysynyt: Voitko vähän avata sitä mittaluokkaa? Minkä verran lisäsäästöjä ja verotoimia meidän pitäisi tehdä, jotta me saataisiin tämä kestävälle pohjalle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vielä valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Lohi, ja sitten ministeri Purralta vastauspuheenvuoro. — Olkaa hyvä, edustaja Lohi.

14.39 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on arvosteltu sitä, että Itä-Suomen edustajat nostavat esille sen ahdingon, mikä Itä-Suomessa on. Silloin kun on rahasta tiukkaa, pitää katsoa, mihin ne investoinnit menevät. Pitää myös muistaa se, että sen kuitenkin pitäisi olla meidän yhteinen sydämen asia, että tämä turvallisuuspoliittinen tilanne on dramaattisesti muuttanut Itä-Suomen tilannetta. Sen nostan tässä esille.

Toinen, minkä haluan nostaa esille: Täällä edustaja Heinonen nosti esille VATTin tutkimuksen, että edellinen hallitus olisi nostanut peräti 11 miljardia pysyviä menoja, ja siitä monet ministerit ovat tuossa sosiaalisessa mediassa jotenkin ilakoineet, että näin on tapahtunut. Jos tämä luku pitää paikkansa, niin eikö tässä nyt olisi helppo palata sinne vuoteen 2019 ja sopeuttaa niin, että leikataan vaikka kaksi kolmasosaa niistä pysyvistä? Se sopeutushan olisi hoidettu ensi kaudelle sillä. No, jokainen tietää, ettei se luku tietenkään pidä paikkaansa. Eihän se näin mene. Eihän se näin mene, että siellä on paljon tulkinnanvaraa. Sen takia nyt kannattaa yhdessä katsoa, [Puhemies koputtaa] mitä me voimme tehdä niin, että me alamme panemaan suuta säkkiä myöten.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, viisi minuuttia.

14.40 **Valtiovarainministeri Riikka Purra:** Arvoisa herra puhemies! Pidän tästä, mihin edustaja Lohi päätti: suu säkkiä myöten. Valitettavasti tämä ei yleisesti kyllä tullut taas näistä opposition puheenvuoroista esille. Te samaan aikaan aloitatte päivittelemällä tätä ti-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

lannetta ja sitä, että velka- ja alijäämäluvut edelleen kasvavat, ja samaan aikaan te totta kai kiitätte niistä hyvistä panostuksista, joita hallitus on tähän pohjaan voinut tuoda, mutta samaan aikaan te ette kiitä yhdestäkään säästöstä, päinvastoin te arvostelette niitä, kuten te olette tehneet koko kauden tähän saakka. Tämä on se lähtökohta. Te ette yksinkertaisesti pysty pysymään loogisina samaan aikaan päivittelemällä, kuinka pitäisi tehdä enemmän ja kuinka velka- ja alijäämäluvut ovat edelleen tällaiset, ja samaan aikaan vastustamalla kaikkia niitä toimia, niin hankalia kuin ehkä vähemmänkin hankalia, joita tämä hallitus on tehnyt.

Epäilystä ei ole siitä, etteikö meidän yli kymmenen miljardin kokonaisuudessa olisi paljonkin sellaisia toimia, joilla ei varmasti saa poliittista kannatusta. Mutta valitettavasti me teemme tätä talous-, fiskaalipolitiikkaa siksi, että niin täytyy tehdä. Tässä salissa jokainen puolue, vasemmistoliittoa lukuun ottamatta, on sitoutunut finanssipoliittisiin sääntöihin ja nimenomaan velkajarruun. Se tarkoittaa sitä — erityisesti mikäli ja kun tänään hyvin todennäköisesti kuulemme, että olemme liiallisessa alijäämämenettelyssä — että seuraavalla vaalikaudella sopeutustarve on arvioni mukaan vähintään sama kuin tälläkin hetkellä. Siitä huolimatta, että velkaturvalauseke ei ole voimassa vaan meillä on puolustuksen poikkeuslauseke, mikäli meidän velkamme ylittää juuri tuon 90 prosenttia, tämä tulee lisäämään sitä sopeutuspainetta, kuten olen hyvin pitkään kuvannut.

Se, että me voimme kiistellä ja varmasti tulevaisuudessakin hallitus ja oppositio keskenään kiistelevät yksityiskohdista, on yksi asia. Mutta toinen on se, että mikäli te haluatte olla johdonmukaisia teidän kritiikissä, olkaa hyvä ja esittäkää myös kiitoksia edes joistakin säästöistä — sen sijaan en ole sellaisia tässä salissa, aivan muutamaa yksityiskohtaa lukuun ottamatta, koskaan nähnyt. [Välihuuto] — Kyllä, nytkin te kiititte väylähankkeista, harvemminpa niistä mitään ikävää sieltä opposition suunnalta sanotaan, paitsi tässä tapauksessa tietenkin, että niitä kohdistetaan jopa väärin. [Tuomas Kettusen välihuuto] Vastaavasti sieltä kerrottiin, että joitakin väylähankkeita voitaisiin jopa peruuttaa — en tiedä, tarkoitettiinko, että tästä täydentävästä vai koko ensi vuoden budjetista — mutta tietenkin voi sitten kertoa, mitä nämä ensi vuoden budjetista peruutettavat väylähankkeet nimenomaan olisivat. [Tuomas Kettusen välihuuto]

Samaan aikaan te peräänkuulutat kasvutoimia, ja tämä on juuri se kaiken a ja o. Samaan aikaan, kun tämä hallitus ja tulevat hallitukset joutuvat välttämättä sopeuttamaan julkista taloutta — eli tekemään käyttötalousmenoihin leikkauksia ja mahdollisesti myös kiristämään joitakin veroja — on välttämättä tehtävä kasvutoimia, jotta me sen 18 vuoden kituliaan korpivaelluksen saisimme päättymään, ja tämä hallitus on niitä toimia tehnyt. Me olemme tehneet isoja uudistuksia, joilla pyritään helpottamaan sitä, että kannattava liiketoiminta olisi tässä maassa tulevina vuosina mahdollista ja työllisyys kasvaisi sitä kautta. Vastaavasti esimerkiksi tässä täydentävässä me teemme ihan niitä virallisia kasvutoimia, joita yleensä vasemmistopuolue kasvutoimilla tarkoittaa, eli elvyttävää politiikkaa. Juuri infrahankkeet, investoinnit ympäri maan, ovat sellaisia tässä ja nyt.

Arvoisa puhemies! Kysyttiin, mitä lisätoimia tämä tulee edellyttämään ja milloin. Liiallisen alijäämän menettely on yksi vaihe, ja ehkä palataan siihen sitten tarkemmin huomiossa keskustelussa. En itse otaksu, että tälle hallitukselle tulee enää merkittäviä lisätoimia. Juuri siitä syystä, että komission mielestä tämä hallitus on niitä niin paljon tehnyt, [Saara Hyrkkö: Yhteisövero!] nämä todennäköisesti tulevat kohdistumaan vasta seuraavalle hallituskaudelle, ainakin suuressa määrin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2025 vp

Arvoisa puhemies! Yritän harakanvarpaistani kaivaa, mitä vielä pitäisi sanoa. — Kyllä, siitä kiitoksia, että omalääkärimalli sai paljon kannatusta täällä, ja siitä varmasti voimme olla kaikki samaa mieltä, että on syytä saada tätä etenemään. Monella hyvinvointialueella-han asian eteen on jo toimia tehty, ja näillä hallituksen panostuksilla varmistetaan, että asia etenee sitten koko maassa.

Arvoisa puhemies! Ihan loppuun: Se, mitä tämä hallitus ymmärtää kasvulla, on nimenomaan se, että me parannamme toimintaedellytyksiä nimenomaan yksityiselle sektorille niin, että sitten kun meidän talous ja työllisyys lähtevät parempaan jamaan, meillä olisi mahdollisuus saada investointeja, meidän yrityksillä olisi mahdollisuus kasvaa, työllistää, tässä maassa olisi yksityisellä puolella mahdollista tehdä kannattavaa liiketoimintaa, mitä kautta se hyvinvointi syntyy. Tätä me tavoittelemme. Sen sijaan sellaisilla yksittäisillä ”miksi te ette lisää kasvua?” -huudoilla, joita valitettavasti salin vasemmalta laidalta kuuluu, yleensä viitataan siihen, että meillä olisi jonkinlaisia rahatukkoja vietäväksi eri sektoreille tai eri puolille maata. Valitettavasti tällä hallituksella ei sellaista luksusta ole, että ”rahaa on”. [Pia Lohikosken välihuuto — Miapetra Kumpula-Nattrin välihuuto] Sitä ei ole, ja tämä tilanne tulee jatkumaan myös tulevien hallitusten osalta. Tämä on se kokonaisuus, jonka parissa me toimimme.

Mitä tästä eteenpäin? Me jatkamme juuri tätä työtä. Me emme panikoidu emmekä myöskään liikaa synkistele. Ja kyllä, mielestäni ihan kansantalouden ja yhteiskunnan kannalta-kin positiivista on se, että me pyrimme kiinnittämään huomiota myös niihin hyviin asioihin, tulivat ne sitten yksityisen kulutuksen puolelta, investoinneista, yrityksistä, vaikkapa Ukrainan rauhansuunnitelmasta tai mistä hyvänsä. Nostan tähän loppuun vaikkapa yhden: luin juuri uutisista, että ensimmäistä kertaa vuoden 21 jälkeen suomalaisten joululahjaku-lutuksen määrä on nousussa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.46.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 21.58.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.